

การสร้างโคพันธุ์แบรงกัส

ผู้เขียนได้อ่านเอกสารเล่มหนึ่งชื่อการสร้างโคพันธุ์แบรงกัส (Breeding up to Brangus) ของสมาคมผู้บำรุงพันธุ์โคแบรงกัสนานาชาติ (International Brangus Breeders Association, IBBA) หลังจากอ่านจบแล้วก็ทราบว่า การสร้างพันธุ์โคนั้นไม่ใช่เรื่องที่ยากเย็นอะไรนัก แต่จะต้องใจเย็นทำเป็นระบบ ทำการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตลอดจนถึงอาศัยความร่วมมือจากฟาร์มของเกษตรกรเป็นสำคัญ เห็นว่าเป็นตัวอย่างและแนวทางที่เราอาจจะนำมาใช้สร้างพันธุ์โคในประเทศไทยได้ จึงได้นำมาเสนอ ณ ที่นี้

คำจำกัดความของ “แบรงกัส”

แบรงกัสคือ โคที่มีเลือด 3/8 บราห์มัน (Brahman) และ 5/8 แองกัส (Angus) มีสีดำทั้งตัว ไม่มีเขา และผ่านการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ว่ามีลักษณะรูปร่างดีและตรงตามพันธุ์

ทำไมต้องสร้างโคพันธุ์แบรงกัส

โคพันธุ์แองกัสเป็นโคที่นิยมเลี้ยงกันมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศอเมริกา เพราะเป็นโคที่มีความสมบูรณ์พันธุ์ดีมาก กล่าวคือ เป็นหนุ่มเป็นสาวเร็ว ผสมติดง่าย เป็นสัตว์เร็วหลังจากคลอดลูกและมีคุณสมบัติที่ดีเลิศอีกประการหนึ่งของโคแองกัสก็คือให้เนื้อคุณภาพดีเลิศ อย่างไรก็ตามโคแองกัสเป็นโคตระกูลเมืองหนาว จึงไม่สามารถเลี้ยงได้ในแถบร้อนของประเทศอเมริกา เช่น ในรัฐเทกซัส ฟลอริดา และอาร์โซนา เป็นต้น ในแถบร้อนดังกล่าวจึงนิยมเลี้ยงโคพันธุ์ บราห์มัน เป็นส่วนใหญ่เพราะโคบราห์มันทนต่ออากาศร้อนได้ดี นอกจากนั้นโคบราห์มันยังมีข้อดีที่ให้ลูกแรกคลอดตัวเล็ก ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหาคลอดยาก และมีอายุยืนยาวกว่าโคตระกูลเมืองหนาว แต่โคบราห์มันมีข้อด้อยเช่นเดียวกับโคตระกูลอินเดียทั้งหลายในเรื่องการเป็นหนุ่มเป็นสาวช้า ความ

สมบูรณ์พันธุ์ค่อนข้างต่ำ และประการสุดท้ายที่สำคัญคือ เนื้อมีคุณภาพไม่ดีนัก

ดังนั้นเพื่อให้ได้โคที่มีคุณสมบัติดีในทุก ๆ ด้านสำหรับเลี้ยงในแถบร้อนของประเทศอเมริกา จึงได้มีการสร้างโคพันธุ์แบรงกัสขึ้น เพื่อรวมเอาความดีของโค 2 ตระกูลเข้าด้วยกัน ดังรายละเอียดในตาราง 1 โคแบรงกัสนอกจากจะเหมาะสมสำหรับแถบร้อนแล้ว ยังสามารถเลี้ยงในแถบหนาว

ได้อีกด้วย ดังนั้นขณะนี้โคพันธุ์แบรงกัสจึงไม่พอกับความต้องการของผู้เลี้ยงโคในอเมริกา

ตาราง 1 เปรียบเทียบคุณสมบัติของโคพันธุ์แองกัส บราห์มัน และแบรงกัส

คุณสมบัติ	แองกัส	บราห์มัน	แบรงกัส
อายุเป็นหนุ่มสาว (Age of Puberty)	5	2	3+
ความสมบูรณ์ (fertility)	5	2+	4-
ความห่างของการตกูก (Calving Interval)	4+	2+	3+
การคลอดง่าย (Calving Ease)	4-	5	4
น้ำหนักแรกคลอด (Birth Weight)	3+	5	4
การเติบโตในคอกขุน (Growth Traits)	3+	3	4
คุณภาพเนื้อ (Quality)	5-	1+	4-
ความดีของซาก (Carcase Merit)	3	2	4
ประสิทธิภาพการใช้อาหาร (Efficiency)	4	3	4+
อารมณ์ดี ไม่ดุ (Disposition)	4-	2	3
ความแข็งแรง (Hardiness)	3+	4	4+
การทนอากาศร้อน (Heat Tolerance)	1	5	3+
ความถี่ในการผสมพันธุ์ (Libido)	5-	3-	3+
การเกิดเฮเทอโรซิสเมื่อผสมข้ามกับพันธุ์อื่น (Heterosis-Interbreed Crossing)	3	5	4-
อายุขัย (Longivity)	3	5	4+

หมายเหตุ 1. 5 = ดีที่สุด, 1 = ด้อยที่สุด, + = มากกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย, - = น้อยกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย

2. ค่าต่าง ๆ ได้จากการสังเกตและความคิดเห็นของเจ้าของฟาร์มจำนวนมาก ไม่ใช่จากผลงานวิจัยเปรียบเทียบ

วิธีสร้างโคพันธุ์แบรงกัส

โคพันธุ์แบรงกัสเกิดขึ้นเมื่อกว่า 50 ปีมาแล้ว มีสมาคมฯ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2492 เป็นผู้จดทะเบียนรับรองพันธุ์ (Registration) ลูกที่เกิดจากพ่อแม่พันธุ์ที่จดทะเบียนแล้วก็มีสิทธิขอจดทะเบียนได้ทันที ถึงแม้โคพันธุ์แบรงกัสจะเกิดขึ้นนานแล้ว แต่ขณะนี้ทางสมาคมฯ ยังส่งเสริมให้มีการสร้างโคพันธุ์แบรงกัสสายเลือดใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ขั้นตอนปฏิบัติมีดังนี้

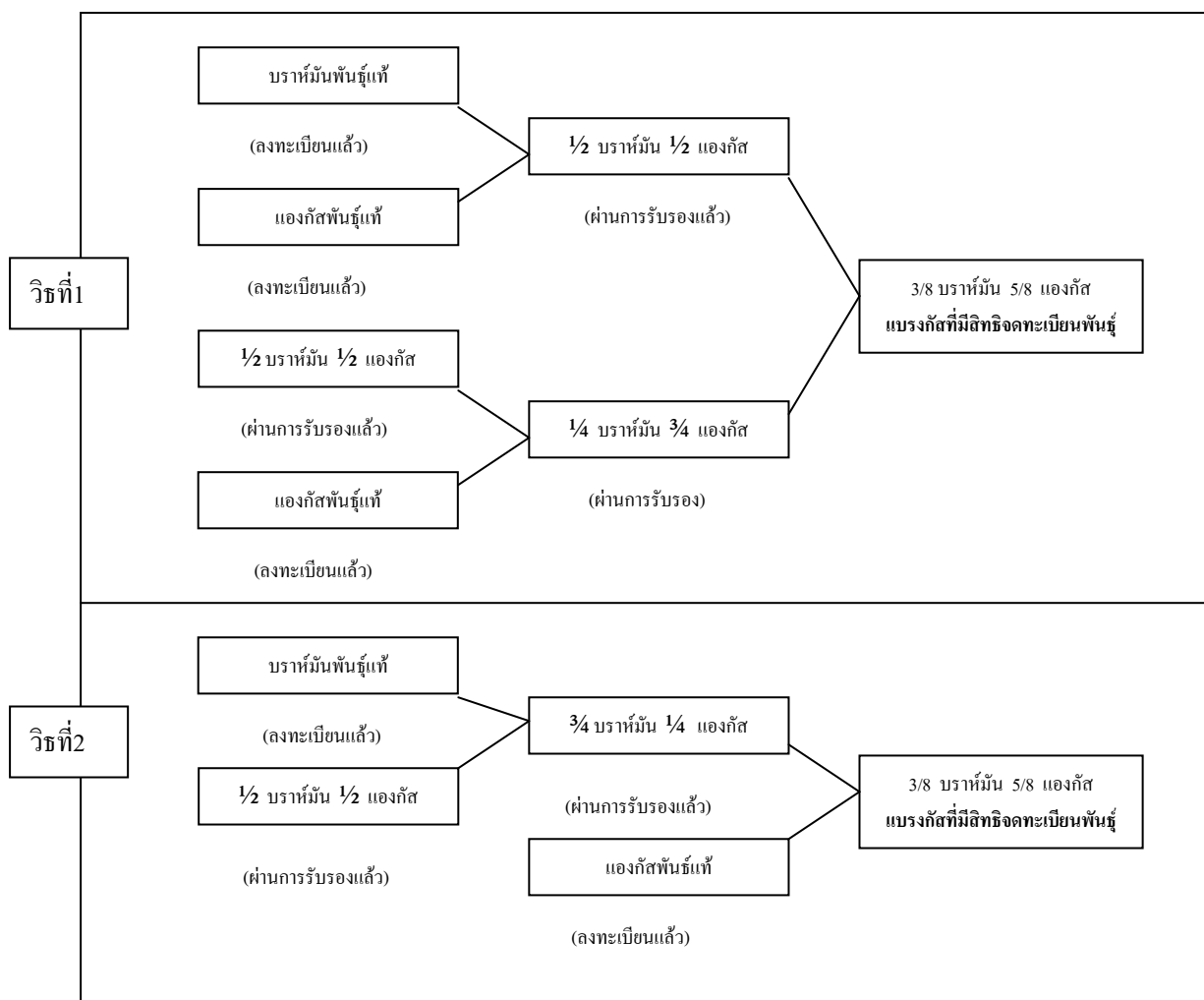
1. เจ้าของฟาร์มที่สนใจสร้างพันธุ์ยื่นความจำนงร่วมโครงการต่อสมาคมฯ และแจ้งสัญลักษณ์เครื่องหมายฟาร์ม
2. เจ้าของฟาร์มจัดเตรียมโคพื้นฐาน (บราห์มัน แองกัส หรือลูกผสมระดับต่าง ๆ) แล้วกรอกแบบฟอร์มเพื่อขอลงทะเบียน (Enrollment) โคเหล่านั้นต่อสมาคมฯ
3. สมาคมฯ จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ในท้องถิ่นนั้นไปตรวจสอบโคพื้นฐานเหล่านั้นว่ามีคุณสมบัติพอที่จะใช้สร้างพันธุ์แบรงกัสหรือไม่ โคพื้นฐานที่มีคุณสมบัติต่อไปนี้มีสิทธิลงทะเบียนเข้าร่วมสร้างพันธุ์
 - 3.1 เป็นโคที่ได้รับจดทะเบียนรับรองพันธุ์ของสมาคมโคพันธุ์นั้น ๆ หรือ
 - 3.2 เป็นลูก หลานของโคในข้อ 3.1 หรือ
 - 3.3 เป็นลูกหลานของโคที่ลงทะเบียน (Enrolled) ไว้แล้ว
4. โคพื้นฐานที่จะใช้สร้างพันธุ์แบรงกัสจะต้องลงทะเบียน (Enrolled) แล้วเท่านั้น
5. ผสมพันธุ์โคตามแผนดังได้แสดงไว้ จะเลือกผสมแบบไหนก็ได้ ขอให้ผลสุดท้ายได้โคที่มีเลือด 3/8 บราห์มัน และ 5/8 แองกัส แต่เจ้าของฟาร์มส่วนใหญ่นิยมวิธีลัดโดยใช้พ่อที่มีเลือด 3/4 บราห์มัน 1/4 แองกัส ผสมกับแม่แองกัสพันธุ์แท้ (ดูแผนการผสมพันธุ์หน้าถัดไป)
6. ลูกผสมที่เกิดขึ้นในช่วงกลางของขบวนการและประสงค์จะใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ในการสร้างพันธุ์ต่อไปนั้น จะต้องได้รับการรับรองจากสมาคมฯ โดยสมาคมฯ จะส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบด้วยเช่นกัน โคที่ผ่านการรับรองต้องมีคุณสมบัติดังนี้
 - 6.1 หางดำ กีบดำ จมูกดำ
 - 6.2 เป็นลูกของพ่อแม่พันธุ์ที่ลงทะเบียนแล้วเท่านั้น
 - 6.3 อายุ 6 เดือนขึ้นไป
 - 6.4 มีตราฟาร์ม และเบอร์ประจำตัว
 - 6.5 มีอวัยวะห้อยออกมาแล้ว
 - 6.6 ผ่านการตรวจสอบ จากเจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ แล้ว
7. เมื่อได้ลูกโคที่มีเลือด 3/8 บราห์มัน 5/8 แองกัส แล้วเจ้าของโคต้องขอจดทะเบียนรับรองพันธุ์จากสมาคมฯ ทางสมาคมฯ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ หากคุณสมบัติตรงตาม

กำหนด โคตัวนั้นก็จะได้รับการจดทะเบียนให้เป็นโคพันธุ์แบรงกัสทันที สรุปว่าโคที่จะได้รับการจดทะเบียน (Registered) ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- 7.1 มีสีดำทั้งตัว และไม่มีเขา
- 7.2 มีเลือด 3/8 บราห์มัน 5/8 แองกัส
- 7.3 เป็นลูกของพ่อแม่ที่ได้ลงทะเบียน (Enrolled) หรือได้รับการรับรอง (Certified) เท่านั้น
- 7.4 มีบันทึกวันคลอด มีเครื่องหมายฟาร์มและเบอร์ประจำตัว
- 7.5 ผ่านการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่สมาคมฯ แล้ว

8. เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นพันธุ์แบรงกัสแล้วควรรหาซื้อพ่อโค หรือนำเชื้อโคแบรงกัสชั้นยอดมาผสมเพื่อรักษาระดับสายเลือดเรื่อยไป

แผนผสมพันธุ์เพื่อสร้างโคพันธุ์แบรงกัส

ลงทะเบียนแล้ว= Enrolled ผ่านการรับรองแล้ว= Certified จดทะเบียนพันธุ์= registered